

Winterbloeiers

Tekst Albert van IJssel

In de maanden december en januari bloeien er maar weinig plantensoorten die redelijk wat stuifmeel en nectar kunnen geven als het weer meewerkt. In de vorige bijdrage (*Dracht in de herfst*) noemde ik er twee: mahoniestruik (*Mahonia japonica*) en *Prunus subhirtella* 'Autumnalis'. Die twee bloeien van november tot in april, met een stop bij vorstig weer, maar er zijn er meer die dat doen. Zo vergat ik in dat rijtje *Viburnum tinus* te noemen. Die bloeit van oktober tot in april en kreeg een beoordeling van N+P (3) in het *Plantenvademecum* van Arie Koster. Overigens moet u er zelf voor zorgen dat de volken voldoende suiker hebben door ze met invertsuiker of zelfgemaakt suikerwater te voeren bij het inwinteren. Zo ook dient u raten met stuifmeel in het volk te laten opdat de bijen over stuifmeel beschikken als de koningin weer eitjes gaat leggen aan het eind van de winter. Hebt u dat gedaan, dan hoeven de bijen eigenlijk niets te halen in december en januari.

Andere bloemsoorten die in najaar en voorjaar bloeien en bij vorstig weer stoppen met de bloei zijn: winterjasmijn (*Jasminum nudiflorum*) en winterviolen (*Viola species*), maar beide soorten produceren weinig nectar en stuifmeel. Bloemsoorten die vaak net na de vorst (eind januari) beginnen te bloeien en daarmee doorgaan tot in maart, produceren eveneens weinig stuifmeel en nectar in het begin van hun bloei. Tot die groep behoren: kerstroos (*Helleboris niger*), struikkamperfoelie (*Lonicera fragrantissima*) en toverhazelaarsoorten (*Hamamelis species*).

Velen denken in de winter aan bolgewassen, maar die beginnen gewoonlijk pas te bloeien in februari. Het vroegste van al die bolgewassen is het sneeuwklokje (*Galanthus nivalis*), maar kort daarop volgen winterakoniet (*Eranthis hyemalis*) en krokussoorten (*Crocus spp.*). Ik laat die bolgewassen hier verder onbesproken, omdat ze in de eerstvolgende periode van twee maanden in 2024 vallen.

Voorjaarsheide

De enige die een hoge beoordeling (5) krijgt voor N+P is voorjaarsheide (*Erica carnea*). Dat is een dwergheester, 10-25 cm hoog, die van januari tot in mei bloeit. Er zijn meer dan honderd rassen van gekweekt met verschillende bloem- en bladkleuren. De heesters groeien het beste op enigszins zure tot licht alkalische, voedselarme grond. Ze komen van origine voor in de zuidelijke berggebieden van Europa en zijn in de

Hamamelis mollis. Foto Gardens by Design

Nederlandse natuur een zeldzame verschijning. De heesters worden vooral aangeplant in tuinen als bodembedekker tussen coniferen. Ze kunnen op veel plaatsen groeien dankzij hun tolerantie voor uiteenlopende grondsoorten. Let op: als de heesters aangebooden worden als een cultivar die enorm lang kan 'bloeien', dan is er wat aan de hand. Feitelijk gaan de bloemen van dergelijke heesters nét niet helemaal open en blijven ze daardoor heel lang in dat stadium. Voor het menselijk oog lijken ze te bloeien, maar een bij heeft er dan niks aan.

Bloeiboog

Een bloeiboog, ook wel bloesemboog,

is een ontwerp voor insecten in de tijd. Niet alleen de hoeveelheid stuifmeel of nectar is belangrijk, maar vooral ook de spreiding door het jaar heen. Bij een bloeiboog kiest u de planten op bloei-periode en zorgt u zo dat er altijd voldoende dracht is voor insecten. In veel tuinen staat in april, mei en juni van alles in bloei. Maar insecten hebben in het vroege voorjaar en het late najaar ook voedsel nodig en dan is dat vaak schaars. Een mooi klus om in de komende periode eens na te denken over de bloeiboog in de buurt van uw bijenvolken. Zitten daar gaten in, dan zou u die kunnen opvullen met een paar mooie drachtplantensoorten. ●

Viburnum tinus. Foto Canva-igaguri

Voorjaarsheide (*Erica carnea*). Foto Canva-Simona Osterman